

FALUSI MÁRTON

Október, utolsó áldozathozatal

Ágh Istvánnak

Könyvekből ismerem, mint a Kongó-medencét és a prokariótákat. Öreg történetáraink a tételkupac legaljára csúsztatták, kivenni ugyan szentségtörés lett volna, de biztos, ami biztos. Akosbá a fakton tüntetőleg három órát beszélt róla, majd a Szent Korona ikonjait elemezte fejből, míg kéjsóváran fantáziált, hogyan bokrosodik meg a kollektíva mozgalmi kancája, ha másnap fülébe jut az eset. Osztályelsőnk a témazáró tízpercében könnyelműen átlapozta, úgysem kérdezik, talán ha két jegy között állna, de stabilan jeles, az évszámokat összefüggés nélkül fújta szavalókórusunk, bár két világrend tízóraizott alátét-jegyzeteinken. Pedig túl voltunk a második ezredfordulón, sarkon fordultak az ezredek, hátraarcot vezényelt nekik a Népek Testvérisége, holott az ő nevében gyakorlatoztak itt. El is feledtem, ahogy nyolc évvel korábban lapszerkesztő rokonunk az általános iskolámba küldött, kisszínes riporterrel tanulmányi eredményemre rákérdezett, s telefonon újságolja, milyen büszke rám, hízik a mája, de komolyan, szóljunk, ha mégis kell protekció... hogy mondta...? elő a Bakossal! Támogatás, közbenjárás, védelem... valami fogalmam már volt a védett személyekről. Alumíniumba zárt aranyhalamnak adott végtisztességet a kongresszusi park virágágyása, mikor az EBESZ-csúcs gorillái detektorral fésülték át. Samu becsipogott a dáliák tövében, Bill Clinton landolt Ferihegyen, s a Sportkórház Gorbacsov-foltos tűzfaláról láthatatlan kéz mázolta le a HORN PUFAJKÁS graffiti lóbetűit, tatarozásra nem futotta. Hét évvel kilencven előtt, s néhány méterrel e felirat mögött segítettek világra. Hazafelé az óvodából szótagolva böngésztem a telepíngált kerítéseket: NEONÁCI STOP. ANTIFASISZTAAKCIÓ.

Azóta mindegy, hogy tüntetésre járok-e, vagy ellentüntetők közé vetődöm merő figyelmetlenségből. Úgy többé október be nem köszönt, hogy márciusban ne kezdődne újra, s a folyvást őszbe költöző nyarak egy-két másodperccel elszámolják magukat, lombokat cipelve sem néznek orruk elé, egy-egy ágat évről évre ottfelejtenek az örök júliusban. Kivirágásaik kellős közepébe a zápor beletapsol, s mint szónoklat sistereg most a Klauzál téren. Himnuszig visszatekert kazettaszalagot kapdos be magnó a motorháztetőn, függönyt enyhe huzattól kopogó földszinti ablak. Belehallgatunk a rétori fordulatok béoldalába Gérecz Attila honvéd hadapródtársával, nagyanyám sógorával, Apival, s legurítunk öt-öt cent skót whiskyt a Nagydíófában. Api már összekever Attilával, hisz' annyi idősen láthatta utoljára, mint most én vagyok, bajtársáról elnevezett díj birtokosa, kit megrémít a hajlott hátú tűzészegi egyenruha, s a dombormű koszorúzásán pimaszul keresztültrappoló hölgyemény bibircsókjá. Ezek az utcák, ez a sok hűgyszagú tér mind arra való, hogy kimenjünk, házaik helyszínrajzát aránytalan tömeg töltse ki. Azóta csak leterelt kilométereik hasznosulnak feltúráztatott fahrtkocsikban, s az akasztófárávaló, híres kaszkadőr, Szabadság helyett Sieyés és James Bond fogócskázna kötélen Bastille-től Towerig. Azért a néhány napért épült fel a város, tündöklött teljes pompájában, élte túl birodalmiságát. Születésem hónapja október, utolsó áldozathozatal a mérleg jegyében. Alapkövezetét ázott földdel együtt tépi föl a néptelen magyar, anyakönyvezetlenül kilyukadt, fekete csillag börtönéből szabadítja meg sorsát... mégis magunk alatt, hidegen hagy bennünket, kik átkozottul tehetségesen

az elvonatkoztatásból rossz értelemben
 vitetünk át fogalmakat akasztani.
 Azokhoz az öntörvényesekhez képest
 közlekedünk villamos viszonylatokon,
 apánkhoz, anyánkhoz, metró-végpercekig
 sűríti járatait lüktető szövet,
 s kerülünk kamerák lőtávolságába
 a Kossuth téri sortűzről filmet forgatva.
 Olvassa versét a hetvenéves költő,
 lábunk alatt wellnessrészlegé
 alakítják a sebesülteket várandós
 nővé alakító inhalációs kamrát.
 Diákoknak kedvezményes a multiplex,
 liberátorok német stukákat orsózó
 figurákkal terítenek le háromdében.
 Orosz szukák a Gellérthegyről szállingózó
 avarra terítik törülközőiket,
 élvezik a hűvöst, szaunában kitágul
 a legjobb minőségű szilikonbetét is.
 Tanakodunk, akkortájt mi hol lehetett
 a gyógyfürdőben, s vajon mit gondolnak rólunk
 csapatostul portyázó, bikinis dögök,
 ha az Eötvös Collegiumba visszatévedt

szállóvendégnek sincs egy beállításhoz
 alkalmas háttére deréktól fölfelé,
 combja mélyén betokosodott repesszel.
 Végül a dízlettervező kezét fogva
 csalogat elő szélesre tátott, színpadi
 akusztika, még sincs sehol egy árva hang.
 Alulról s hátulról kamera rögzítené
 a valóságot, ha körülvenne, ki tudja
 persze, megbízhatók-e ismereteink,
 lépre csalnak-e akták és viták, ha színre
 visszük, mi fekete-fehér, s elmozdítjuk,
 mi bronzba öntve csak hidegen tapintható.
 Tapsrendi alakzatunk megmerevedik,
 összeverődő, sárgásbarna kézfejekből
 kicsattan a nyirok, fejjépekből kiszalad
 a vér. Előlépek a dráma szerzőjeként,
 meghajlás, zajos siker, hosszú szériát
 jósol a szakma, s némán újrarájtszott újra-
 temetéstől várjuk, hogy a börtönudvaron
 kivégzett, kimondhatatlanul csúrt-csavart,
 kátránypapírba hajtogatott, arccal földnek
 fordított, onnan is kihantolt Ige testet
 öltösn – várjuk a katarzist, ám nem jön el.

Soosur Georgius: Athleta Christi (olaj, vászon, 140 × 100 cm)